

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 lipca 2017 r.,
sprawy A. A.
skazanego z art. 197 § 1 k.k. i innych
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 29 listopada 2016 r., sygn. akt VI Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.
z dnia 23 lutego 2016 r., sygn. akt III K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata B. S. - Kancelaria Adwokacka w W. - kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), zawierającą 23 % VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji z urzędu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2016 r., w sprawie o sygn. akt III K (...), Sąd Rejonowy w W.:

1. uznał oskarżonego A. A. za winnego tego, że w okresie od dnia 2 kwietnia 2013 r. do dnia 14 grudnia 2014 r. w W. znęcał się psychicznie i fizycznie nad żoną A. A. w ten sposób, że wszczynał awantury, w trakcie których wyzywał ją

słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, poniżał ją, groził popełnieniem przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu na jej szkodę oraz szarpał ją za ubranie, wykręcał ręce, łapał za ramiona, popychał, kopał, a także dusił ją rękoma i poduszką, a nadto wielokrotnie przemocą i groźbą bezprawną doprowadzał pokrzywdzoną do obcowania płciowego, a także znęcał się psychicznie i fizycznie nad pasierbem M. K. w ten sposób, że wszczynał awantury, w trakcie których wyzywał go słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe, poniżał go, groził popełnieniem przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu na jego szkodę oraz szarpał go za ubranie i ręce, popychał, przy czym następstwem powyższego było targnięcie się w dniu 12 lipca 2013 roku przez M. K. na własne życie poprzez próbę przecięcia żył, w trakcie której doszło do przecięcia skóry, przy czym powyższych czynów dokonał przed upływem pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności będąc uprzednio skazanym przez Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 22 maja 2006 r., sygn. akt III K (...), za umyślne przestępstwo podobne z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., tj. przestępstwa z art. 207 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i na podstawie art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 14 grudnia 2014 r. do dnia 9 lutego 2016 r.;

3. rozstrzygnął o kosztach.

Opisane orzeczenie zostało zaskarżone w całości apelacją obrońcy oskarżonego, w której zarzucono:

- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, polegający na przyjęciu, że jedyną osobą, która wszczynała awantury i stosowała przemoc fizyczną i psychiczną był oskarżony, podczas gdy z zeznań pokrzywdzonych wynika jednoznacznie, iż zarówno A. A., jak i M. K. stosowali przemoc psychiczną i fizyczną względem oskarżonego oraz swoim zachowaniem prowokowali awantury;

- obrazę przepisów procesowych, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów

polegającej na odmowie przyznania wiarygodności zeznaniom A. A. złożonym na etapie sądowym, podczas gdy pokrzywdzona w sposób logiczny i wiarygodny wskazała powód, dla którego w trakcie postępowania przygotowawczego złożyła zeznania niezgodne z rzeczywistym stanem faktycznym.

W związku z powyższymi zarzutami skarżący wniósł o zmianę wyroku przez uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie – z ostrożności procesowej – o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu wniesionej apelacji Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z dnia 29 listopada 2016 r., sygn. akt VI Ka (...):

I. zmienił zaskarżone orzeczenie eliminując z opisu czynu ustalenie, iż A. A. „znęcał się także psychicznie i fizycznie nad pasierbem M. K. w ten sposób, że wszczywał awantury, w trakcie których wyzywał go słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe, poniżał go, groził popełnieniem przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu na jego szkodę oraz szarpał go za ubranie i ręce, popychał, następstwem czego było targnięcie się w dniu 12 lipca 2013 roku przez M. K. na własne życie poprzez próbę przecięcia żył, w trakcie której doszło do przecięcia skóry” i za podstawę prawną skazania za tak ustalony czyn przyjął art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., a na podstawie art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której, na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu okres tymczasowego aresztowania od dnia 14 grudnia 2014 r. do dnia 9 lutego 2016 r.;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;

III. rozstrzygnął o kosztach.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżony został w całości kasacją obrońcy skazanego, w której zarzucono rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k., poprzez ustalenie odpowiedzialności karnej skazanego za rzekome znęcanie się nad A. A. i rzekomą próbę gwałtu, podczas gdy:

a) konflikty zaistniałe pomiędzy skazanym a A. A. miały charakter wzajemny (co znajduje odzwierciedlenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie);

b) zeznająca w sprawie A. A. odwołała zeznania złożone na wcześniejszym etapie postępowania (mające obciążać skazanego), podając przy tym faktyczną i przekonującą zmianę treści zeznań, co winno skutkować wyłączeniem odpowiedzialności skazanego w zakresie postawionych mu w sprawie zarzutów, a w konsekwencji uniewinnieniem skazanego od zarzucanych mu czynów.

W następstwie powyższego stanowiska skarżący wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez uniewinnienie skazanego od wszystkich zarzucanych mu w niniejszym postępowaniu czynów – wskutek oczywiście niesłusznego skazania, z *ostrożności procesowej*, uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania do Sądu Okręgowego”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Kasacja obrońcy skazanego, podnosząc zarzut obrazy prawa materialnego, tj. art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k., poprzez ustalenie odpowiedzialności skazanego za znęcanie się i zgwałcenie pokrzywdzonej, jedynie pozornie czyni zadość powyższemu obowiązkowi. Obraza prawa materialnego może polegać na błędnym zastosowaniu lub niezastosowaniu przepisu prawa materialnego albo na jego błędnej wykładni. Z wywodów skarżącego nie wynika, by kwestionował on wykładnię przywołanych przepisów, zatem w grę wchodzić może jedynie kwestia ich błędnego zastosowania. Jednakże zarzut obrazy prawa materialnego odnoszący się do kwalifikacji prawnej czynu można postawić tylko wówczas, gdy skarżący nie podważa ustaleń faktycznych związanych z tą kwalifikacją. Jeżeli bowiem nieprawidłowe są ustalenia faktyczne, na podstawie których sąd dokonał kwalifikacji

prawnej czynu, to błędem pierwotnym jest błąd w ustaleniach faktycznych, a jego następstwem wadliwa kwalifikacja prawna. W takiej sytuacji skarżący powinien postawić zarzut błędu w ustaleniach faktycznych albo naruszenia prawa procesowego, które doprowadziło do błędnych ustaleń i wskazać, że mogło to mieć wpływ na treść wyroku co do kwalifikacji prawnej.

Przechodząc na grunt rozważanej sprawy należy zauważyć, że skarżący pod pozorem zarzutu obrazy prawa materialnego kwestionuje ocenę dowodów dokonaną przez Sąd pierwszej instancji, a w następstwie poczynione przez ten Sąd i zaakceptowane przez Sąd odwoławczy ustalenia faktyczne. Niczym innym jest przecież sprzeczne z ustaleniami dokonanymi w sprawie twierdzenie, że konflikty między skazanym a pokrzywdzoną miały charakter wzajemny w tym sensie, że wykluczały możliwość uznania zachowania skazanego za znęcanie się w rozumieniu art. 207 § 1 k.k. Kwestia ta zresztą była podnoszona przez obrońcę skazanego w apelacji i była przedmiotem rozważań Sądu Okręgowego. Podobnie rzecz się ma z utrzymywaniem, że odwołanie przez A. A. obciążających skazanego zeznań wyklucza możliwość przypisania mu odpowiedzialności karnej w kształcie ustalonym ostatecznie w zaskarżonym kasacją wyroku. Stanowisko skarżącego stanowi w istocie rzeczy powielenie apelacyjnego zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów w odniesieniu do oceny zeznań pokrzywdzonej, rzetelnie rozpoznanego przez Sąd odwoławczy. Pozorny charakter zarzutu obrazy prawa materialnego potwierdza również uzasadnienie wniesionej kasacji, w którym skarżący przedstawia własne ustalenia faktyczne oraz przywołuje zmienione zeznania pokrzywdzonej, poddane przecież krytycznej ocenie w toku postępowania instancyjnego.

Zgodnie z art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym – tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455, które w rozważanej sprawie nie miały zastosowania. Zważywszy, że skarżący w rzeczywistości nie podniósł żadnych zarzutów związanych z postępowaniem odwoławczym, takich jak nierozpoznanie zarzutów apelacji (art. 433 § 2 k.p.k.), czy nienależytego uzasadnienia zaskarżonego wyroku (art. 457 § 3 k.p.k.), a zarzut obrazy prawa materialnego jest pozorny i oczywiście bezzasadny, należało orzec, jak w części dyspozytywnej

postanowienia, zwłaszcza że – co jasno wynika z treści art. 523 § 1 k.p.k. – podnoszenie w kasacji zarzutu błędu w ustaleniach w faktycznych jest niedopuszczalne z mocy prawa.

r.g.